

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра методології та методів соціологічних досліджень

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Біографічні методи

для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень бакалавр
освітня програма «Соціологія»
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	20 /20
Семестр	6
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: Юзва Л.Л.

Пролонговано: на 20 /20 н.р. () « » 20 р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20 /20 н.р. () « » 20 р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2020

Розробник(и):

Юзва Л.Л., к.соц.н., доцент кафедри методології та методів соціологічних досліджень

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри методології та методів соціологічних досліджень

(підпис) (Сидоров М.В.-С.)
(прізвище та ініціали)

Протокол № 21 від «28» 08 2020 р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від «28» серпня 2020 року № 1

Голова науково-методичної комісії Червінська Т.Г.

1. **Мета дисципліни** – навчання студентів застосування біографічного методу в емпіричних дослідженнях особистості.

2. **Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:**

1. *Знати базові методи аналізу документів та соціологічної інформації*
2. *Вміти працювати з комп'ютером*
3. *Володіти елементарними навичками роботи з соціологічними масивами*

3. **Анотація навчальної дисципліни:** Дисципліна належить до дисциплін вибору з переліку (№3) студентів в межах освітньої програми «Соціологія» на здобуття освітнього ступеню: бакалавр за спеціальністю 054 «Соціологія», галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки». Біографічні методи є класичними методами, що використовуються віддавна соціологами у дослідженнях з базовою якісною методологією. Водночас, у сучасному світі, наскрізно нановненому індивідуальними історіями (ведення журналів, блогів, власних сторінок у соцмережах, дописів у форматі смартфонів та б.ін.) вони можуть вдосконалюватися методично та набувати нової актуальності. Потужним є і їхній евристичний потенціал у царині гендерних досліджень та досліджень особистостей. Оскільки у біографічному тексті, автобіографії, біографічному інтерв'ю та деяких інших біографічних формах яскраво проявляються індивідуальні (особистісні) ідентичності. Курс спрямований на опанування, поглиблення та доповнення знань щодо біографічних методів, вироблення практичних вмінь застосування даних методів у емпіричних дослідженнях.

4. **Завдання (навчальні цілі):**

- Ознайомити з основами методології біографічних методів
- Навчити використовувати біографічні методи
- Навчити збирати біографічні дані для подальшого аналізу
- Навчити аналізувати отримані емпіричні дані та робити аналітичні висновки на їх основі
- Дати навички у візуальній подачі та інтерпретації отриманих даних

Це спрямовано на формування компетентностей:

- здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях (ЗК01);
- здатність збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів (СК04).

5. **Результати навчання за дисципліною:**

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати методологію біографічних методів в емпіричних дослідженнях	Лекція, семінар, самостійна робота	семінар, тест	10
1.2	Вміти застосовувати біографічні методи в емпіричних дослідженнях	Лекція, семінар, самостійна робота	семінар, тест	15
2.1	Здійснювати інтерпретацію біографічних (в тому числі візуальних) даних	Лекція, семінар, самостійна	семінар, тест	15
2.2	Формувати аналітичний звіт на основі отриманих біографічних даних	Лекція, семінар, самостійна робота	семінар, тест	20
2.3	Демонструвати навички самостійної дослідницької роботи, опанування новими знаннями	Лекція, семінар, самостійна робота	семінар, тест, підсумковий проєкт	40

6. **Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання**

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)				
	1.1	1.2	2.1	2.2	2.3
володіти навичками соціологічного аналізу соціальних проблем та соціологічного обґрунтування рішень їхнього регулювання (PH20)	+	+	+	+	+

7. **Схема формування оцінки.**

7.1 **Форми оцінювання студентів:**

- **семестрове оцінювання:**

Робота на семінарах у форматі:

- обговорень/ дискусій (4 семінари) PH 1.1, PH 1.2, PH 2.1 – 20/8 балів
- представлення індивідуально виконаних робіт із застосуванням конкретних процедурних та методичних операцій в межах біографічного методу: PH 1.1, PH 1.2 – 35/ 20 балів

2. КР (тест) з тем 1-6: PH 1.1, PH 1.2, PH 2.1– 20/ 14 балів

3. Підсумковий міні проєкт із застосуванням біографічного методу для дослідження гендерної проблематики: PH 2.1, PH 2.2, PH 2.3 – 25/ 18 балів

- **підсумкове оцінювання - залік**

7.2 **Організація оцінювання:**

Робота на семінарах у форматі:

- обговорень/ дискусій PH 1.1, PH 1.2, PH 2.1 – з тем 1-6
- представлення індивідуально виконаних робіт із застосуванням конкретних процедурних та методичних операцій в межах біографічного методу: PH 1.1, PH 1.2 – з тем 1-6

2. КР (тест): PH 1.1, PH 1.2, PH 2.1– з тем 1-6

3. Підсумковий міні проєкт із застосуванням біографічного методу для дослідження гендерної проблематики: PH 2.1, PH 2.2, PH 2.3 – з тем 1-6

7.3 **Шкала відповідності оцінок**

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та семінарських занять

№ п/п	Помер і назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота
1. Методологія біографічних методів в соціологічних дослідженнях				
1	Методологічні особливості біографічних методів	6	6	4
2	Особливості біографічної пам'яті	4	4	4
2. Особистісна ідентичність у біографічному інтерв'ю				
3	Розуміння ідентичності у біографічній розповіді	4	4	4
4	Візуальні документи у біографічному дослідженні	4	6	4
3. Аналіз особистісної ідентичності в біографіях				
5	Особистісні пастки у біографії	4	4	4
6	Кількісний та якісний підходи: типізована біографія	4	4	4
	<i>Контрольна робота</i>		2	2
	<i>Підсумкова комплексна робота</i>		4	24
	ВСЬОГО	26	34	60

Загальний обсяг 120 год., в тому числі:

Лекцій – 26 год.

Семінари – 34 год.

Самостійна робота - 60 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основна: (Базова)

1. Рождественская Е. Ю. Биографический метод в социологии / Елена Юрьевна Рождественская. – Москва: Издательский дом Высшей школы экономики, 2012. – 381 с.
2. Bornat J. Biographical methods/ The Old School. 2008. – pp. 343-353 - https://www.researchgate.net/publication/42796330_Biographical_methods
3. Miles M.D., Huberman A.M. Qualitative data analysis. A methods sourcebook. Edition 3: SAGE Publications.- pp. 105-272.

Додаткова:

1. Биографический метод: история, методология, практика [Электронный ресурс] // Институт социологии РАН. – 1994. – Режим доступа до ресурсу: <http://ecsocman.hse.ru/data/2010/11/14/1214796518/%D0%91%D0%B8%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D0%B8%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9%20%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4.pdf>
2. Гендерні дослідження : прикладні аспекти : монографія / [В. П.Кравець, Т.В. Говорун, О. М.Кікінежді та ін.]; за наук. ред. В. П.Кравця. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2013. – 448 с.
3. Подшивалкина В. К вопросу о применении качественных методов в социологии, или Какой опыт мы изучаем? // Социология: теория, методы, маркетинг, 2008. - № 4. – С. 197-206.
4. Семина М.В. Написание отчета по качественному исследованию // Журнал социологии и социальной антропологии. 2007. Том X. № 2. – С. 155-164.
5. Татарова Г.Г. Качественные методы в структуре методологии анализа данных // Социология: 4М, 2001.- № 14. – С. 33-52.
6. Юзва Л. Автобіографічна пам'ять та її вплив на комунікацію типу запитання-відповідь в процесі опитування: досвід досліджень в межах когнітивної теорії // Психологічні проблеми сучасності. Тези II-ої міжнародної науково-практичної конференції студентів

та молодих вчених, м. Львів, 8-9 квітня 2005 р. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2005. – С. 67-69.

7. Юзва Л.Л. Образ "сильних світу цього": методологія та результати емпіричного контент-аналітичного дослідження// Український соціум - № 4. - 2013. - С. 98–112.
8. An Introduction to Biographical Research. - <https://www.acera.net/SIG013/Research-Connections/Introduction-to-Biographical-Research>
9. Hamilton N., Renders H. The ABC of Modern Biography/ Amsterdam University Press B.V., Amsterdam 2018. – pp. 7-24. - https://assets.ctfassets.net/4wrrp2um278k7/4ECwO02Fh6SCMMUiiE0wO8i7301b13a768bc2f47c6e5320984f2284/9789462988712.pinn_Look_Inside.pdf
10. Roberts B. Biographical research [Електронний ресурс] / Brian Roberts // Open University Press. – 2002. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.mheducation.co.uk/openup/chapters/0335202861.pdf>
11. Smith L. Biographical method [Електронний ресурс] / Louis M. Smith – Режим доступу до ресурсу: https://www.depts.ttu.edu/education/our-people/Faculty/additional_pages/duemer/epsv_5382_class_materials/Biographical-method.pdf